

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

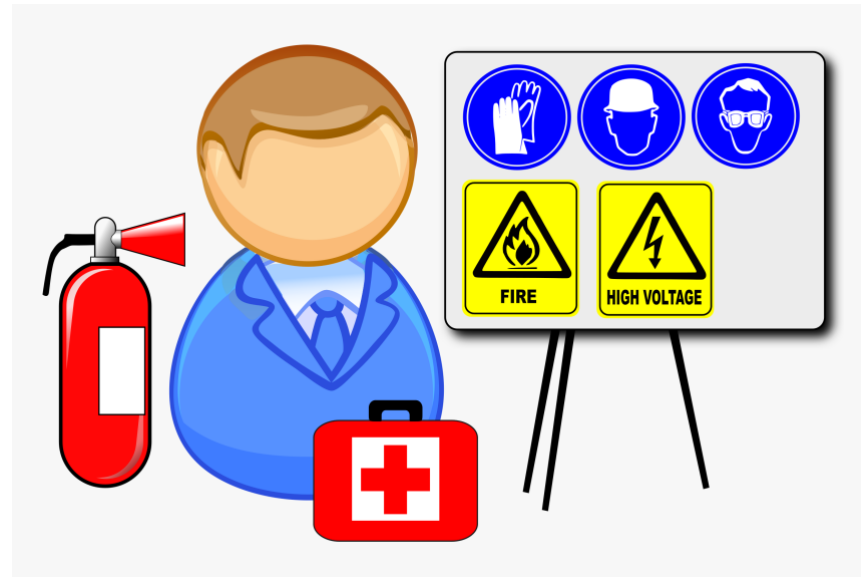

บทที่ 9

อุบัติเหตุและความปลอดภัย

อุบัติเหตุและความปลอดภัย

- ✓ ส่งผลต่อการทำงาน
- ✓ ประสิทธิภาพของงาน

ที่มา: <https://www.kindpng.com/>

อุบัติเหตุและความปลอดภัย

- ความหมาย
- ประเภทของอุบัติเหตุ
- สาเหตุของอุบัติเหตุ
- ค่าเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุ
- ทฤษฎีจิตวิทยาด้านความปลอดภัย
- การรายงานอุบัติเหตุ
- หลักการในการป้องกันอุบัติเหตุ
- แนวทางปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุ

ความหมาย

ไฮน์ริช (Heinrich, 1959)

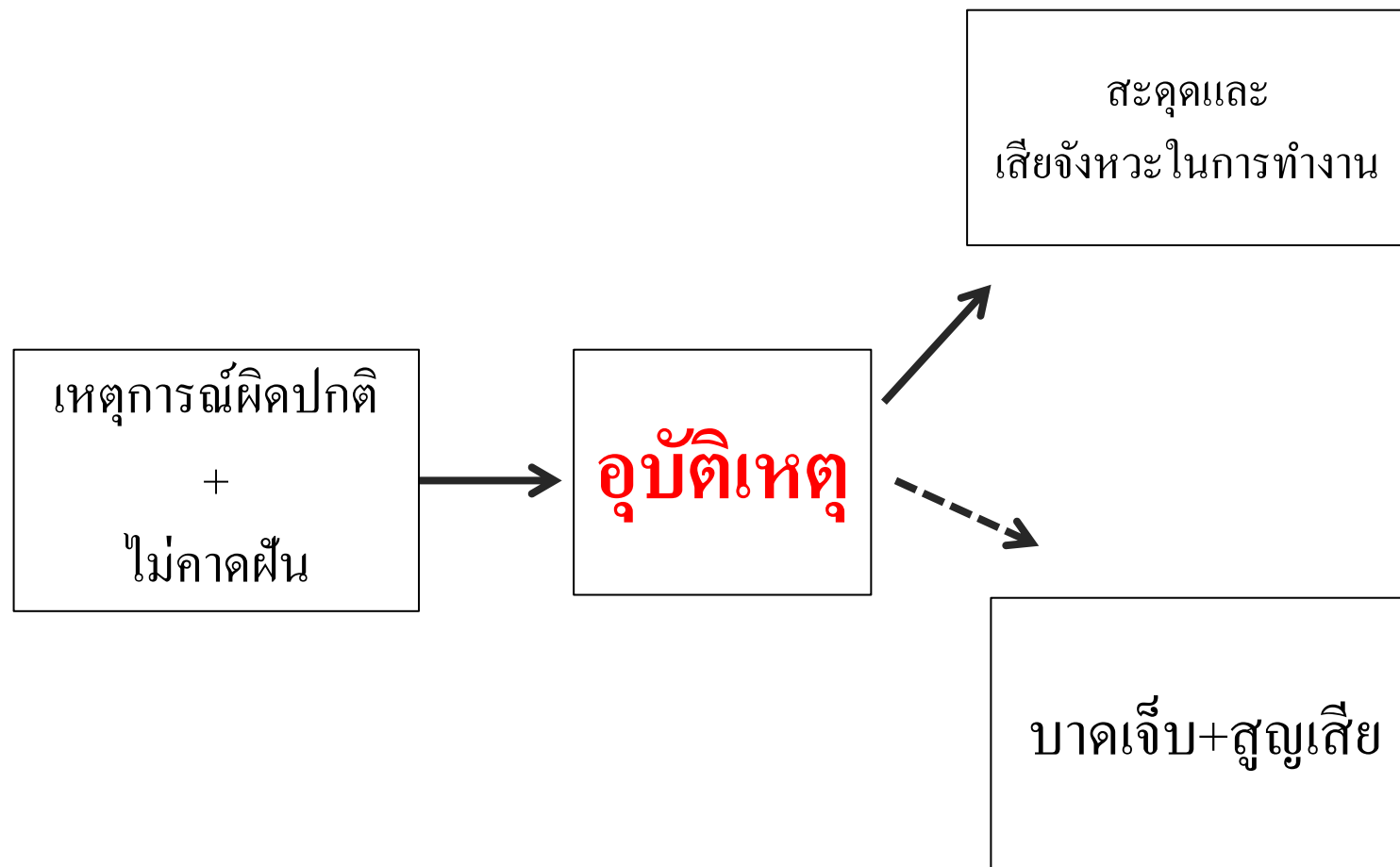
“อุบัติเหตุ คือ เหตุการณ์ที่มีได้คาดหวังและไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำ (Action) หรือการตอบสนอง (Reaction) ของวัตถุ สิ่งของและบุคคล อันมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความบาดเจ็บหรือส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่บุคคล”

ความหมาย

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ผิดปกติที่เกิดขึ้นโดย
ไม่คาดหวัง ไม่สามารถประเมินได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร
เกิดขึ้นอย่างไร และจะมีผลกระทบอะไรบ้าง อุบัติเหตุ
ไม่จำเป็นจะต้องก่อให้เกิดความบาดเจ็บหรือความ
สูญเสียขึ้นโดยตรง แต่จะมีผลทำให้กิจกรรมที่ทำอยู่มีอัน
ต้องสะดุด เสียจังหวะ หรืออาจจะหยุดชะงักลง

แบบจำลองของอุบัติเหตุ

ประเภทของอุบัติเหตุ

ตามผลของความรุนแรงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ :-

1. อุบัติเหตุที่ไม่สร้างความบาดเจ็บ (Non-injury Accident)
2. อุบัติเหตุที่สร้างความบาดเจ็บเล็กน้อย (Minor Injury Accident)
3. อุบัติเหตุที่สร้างความบาดเจ็บรุนแรง (Major Injury Accident)

เช่น บาดเจ็บสาหัส พิการ หรือเสียชีวิต

สาเหตุของอุบัติเหตุ

1. สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Conditions)

- แสงสว่าง
- อุณหภูมิ
- เสียง
- ฝุ่น
- บรรยากาศในการทำงาน

2. การกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Acts)

เช่น ความประมาท “ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย”

แสงสว่าง

หลักการพิจารณาความเหมาะสมของแสงสว่างในที่ทำงาน

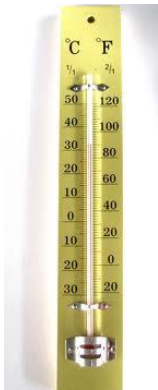
- ที่ตั้งของแสงสว่างควรที่จะมีความเหมาะสม ไม่สูงหรือต่ำเกินไป
- การกระจายของแสงสว่างสม่ำเสมอ
- ใช้ความเข้มของแสงให้เหมาะสม
- เข้าใจคุณสมบัติของแสง เช่น แสงจ้า แสงสะท้อน
- พิจารณาลักษณะของสถานที่ทำงานและปัจจัยทางกายภาพ

อุณหภูมิ

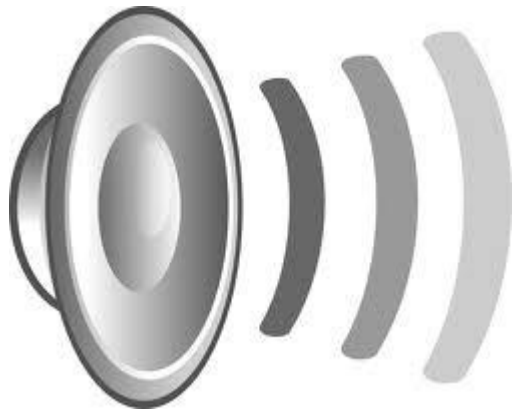
- อุณหภูมิร่างกายโดยปกติ 37 องศาเซลเซียส
- ร่างกายพยายามปรับสถานะเพื่อให้รักษาอุณหภูมินี้
- อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการทำงาน 21.1 องศาเซลเซียส
- ถ้าอุณหภูมิลดต่ำกว่า 18.3 องศาเซลเซียสหรือเพิ่มขึ้นสูงกว่า 23.8 องศาเซลเซียส ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุสูงขึ้น

เสียง

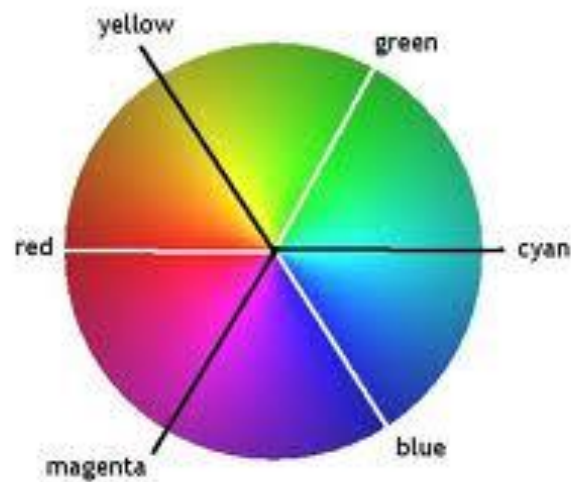

- เสียงดนตรีที่เหมาะสมช่วยกระตุ้นให้พนักงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ระดับเสียงที่ไม่เหมาะสมจะรบกวนการทำงาน และทำให้เกิดความเครียดได้

ความแตกต่างของสีส่งผลต่อความรู้สึกของบุคคล

- สีช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน
- สีช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน

บรรยากาศในการทำงาน

บรรยากาศในที่ทำงาน ลักษณะของงาน ตลอดจน
สิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านจิตใจ และทางกายภาพ มี
ผลกระทบต่อการทำงาน

ค่าเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุ

1. ค่าเสียหายโดยตรง (Direct Cost)

- ค่าวัสดุอุปกรณ์
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าชดเชยความเสียหาย
- การตรวจสอบอุบัติเหตุ
- การจ้างพนักงานใหม่

2. ค่าเสียหายทางอ้อม (Indirect Cost)

- ค่าเสียเวลา
- ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานลดลง

ทฤษฎีจิตวิทยาด้านความปลอดภัย

1. ทฤษฎีความโน้มเอียงในการเกิดอุบัติเหตุ

- เชื่อว่าคนบางคนมีแนวโน้มที่จะประสบอุบัติเหตุมากกว่าบุคคลอื่น

2. ทฤษฎีเป้าหมาย ความเป็นอิสระ และความตื่นตัว

- บรรยากาศที่ไม่เหมาะสมในการทำงานจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

3. ทฤษฎีการปรับตัวและความเครียด

- บุคคลที่ต้องทำงานภายใต้ความเครียดหรือความกดดัน มักจะมีแนวโน้มที่จะเกิดอุบัติเหตุสูงกว่าบุคคลที่ไม่มีความเครียด

หลักการในการป้องกันอุบัติเหตุ

ใช้หลัก 3 E ดังนี้ :-

1. วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering)

- การนำความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เช่น ออกแบบ “การยศาสตร์(Ergonomics)”

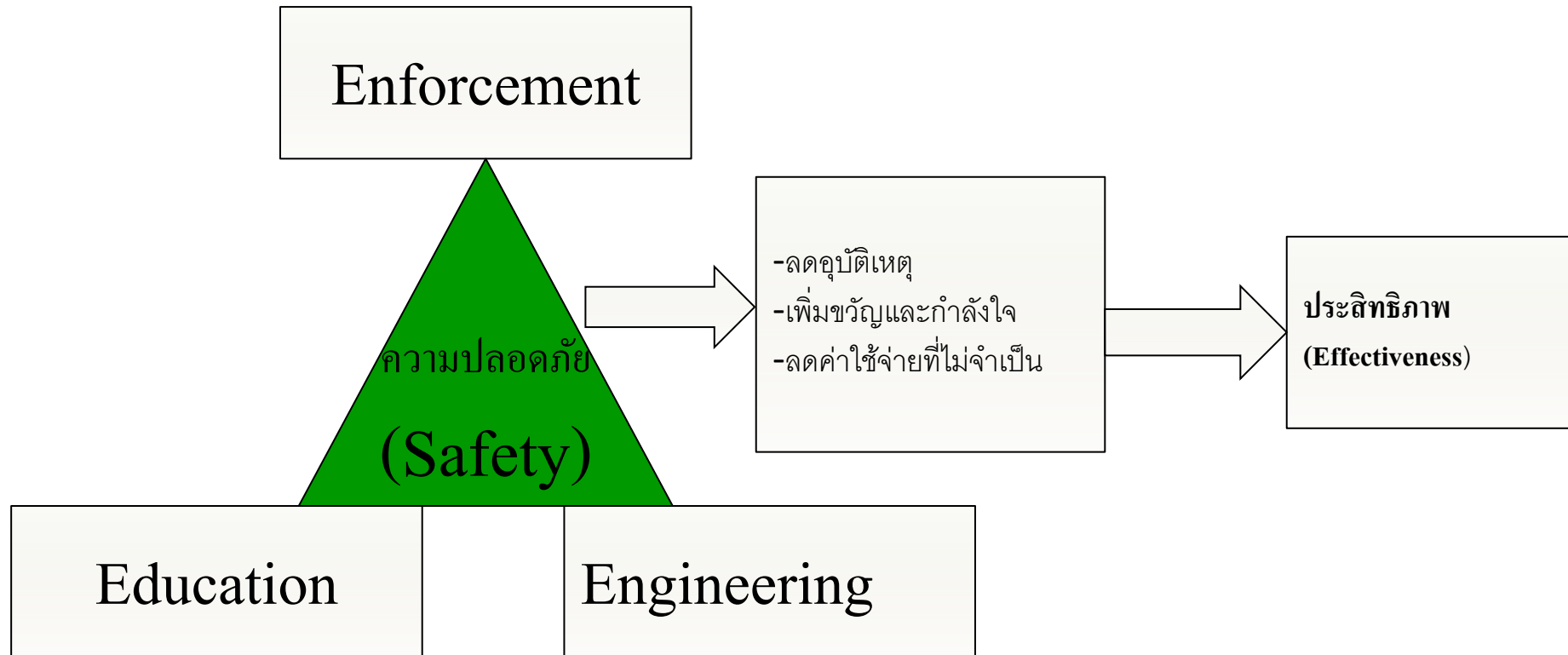
2. การให้การศึกษา (Education)

- ให้ความรู้ความเข้าใจถึงหลักการส่งเสริมความปลอดภัย

3. การเสริมแรง (Enforcement)

- เสริมสร้างมาตรการป้องกันอุบัติเหตุและรักษาความปลอดภัย

หลักการป้องกันอุบัติเหตุ

หน้าที่ของหน่วยงานด้านความปลอดภัย

1. รวบรวมข้อมูล
2. วิเคราะห์ปัญหา
3. กำหนดแนวทาง
4. วางแผน
5. ดำเนินการ
6. ประเมินผล

การรายงานอุบัติเหตุ (Accident Report)

ควรมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. วันและเวลา
2. ลักษณะงาน
3. ประเภทของอุบัติเหตุ
4. สาเหตุ
5. ผลลัพธ์
6. ผู้ประสบอุบัติเหตุ
7. ข้อมูลด้านจิตวิทยา

ตัวอย่างรายงานอุบัติเหตุ

Case No. _____ Month _____ Years _____					
รายงานการสอบสวนวิเคราะห์อุบัติเหตุ/อุบัติการณ์ (Accident Incident Investigation Report)					
	ผู้อำนวยการ	ผู้อำนวยการฝ่าย	หัวหน้าส่วน	จป.วิชาชีพ	ผู้เขียนรายงาน
	(Director)	(Director division)	(section chief)	(Safety officer)	(Recorder)
ชื่อผู้เขียนรายงาน(Name of Recorder) _____ ตำแหน่ง(Position) _____ วันที่เขียนรายงาน(Date of Write) _____					
Section : 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ได้รับบาดเจ็บ (Personal Detail) ภายใน 48 ชม.(Within 48 hrs.)					
ประเภทของพนักงาน (Kind of employee) ☐ รายเดือน ☐ รายวัน ☐ ประจำ ☐ ชั่วคราว ☐ อื่นๆ(ระบุ) _____					
ชื่อ-สกุล (Name-Surname) _____ เลขประจำตัวพนักงาน (Emp. Code) _____ ตำแหน่ง (Position) _____ กะ (Shift) _____					
กระบวนการผลิต(Process) _____ ฝ่าย/ส่วน(Sect./Dept.) _____ อายุงาน(Years of Service) _____ เดือน/ปี (M/Yrs.) _____					
หน้าที่(Job) _____ ระยะเวลา(Long Time) _____ เดือน/ปี (M/Yrs.) _____					
Section 2 : ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุ (Accident Detail)					
วันที่เกิดอุบัติเหตุ(Date of accident) _____ เวลาที่เกิด(Time of accident) _____					
ภาระกิจในขณะเกิดเหตุ(Task being performed) _____ เครื่องจักร/เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง(M/C, Equipment concern) _____					
อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ(Part of body being injured) _____ รายละเอียดการรักษา(Detail of treatment) _____					
จำนวนวันที่หยุดงานจริง(Lost-workday) _____ วัน(Day) _____ พยานผู้พบเห็นเหตุการณ์(Name of witness, เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย) _____					
ประเมินความรุนแรงของอุบัติเหตุ(Accident/Incident Evaluation)					
☐ อุบัติเหตุในงาน	☐ อุบัติเหตุที่ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย	☐ อุบัติเหตุนอกงาน	☐ เหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ		

แนวทางปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุ

1. วิเคราะห์สาเหตุของอุบัติเหตุ
2. การลดสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
3. การลดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย
4. ส่งเสริมแนวความคิดด้านการป้องกัน

สาเหตุของอุบัติเหตุร้ายแรงในประเทศไทย

1. กฎหมายขาดความรุนแรง
2. โครงสร้างของสังคมที่มีลักษณะรวมอำนาจ
3. ขาดจิตสำนึกแห่งความปลอดภัย

Thank You

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1. จงอธิบายความหมายของอุบัติเหตุ
2. อุบัติเหตุสามารถเกิดขึ้นได้จากสาเหตุอะไรบ้าง
3. จงอธิบายความหมายของการกระทำที่ไม่ปลอดภัย
4. ค่าเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุมีกี่ประเภทอะไรบ้าง
5. จงอธิบายหลักการ 3E ในการป้องกันอุบัติเหตุและความปลอดภัย

แบบฝึกหัด(ต่อ)

6. จงวิเคราะห์กรณีศึกษาต่อไปนี้ และเสนอแนะแนวทางในการป้องกันเพลิงไหม้

กรณีศึกษาเหตุการณ์เพลิงไหม้รุนแรง : ไฟไหม้โรงแรมรอยัล จอมเทียน พัทยา

สถานที่เกิดเหตุ ห้องครัวชั้นล่างของโรงแรมรอยัล จอมเทียน พัทยา

สาเหตุเริ่มต้น **Human Error** ในการเปิด-ปิดถังก๊าซ ทำให้ก๊าซรั่วไหลไปกระทบเปลวไฟจากการประกอบอาหารใน

ห้องครัว จึงเกิดการลุกไหม้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากพื้นโรงแรมส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่ติดไฟได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นพรม ผ้าม่าน เฟอร์นิเจอร์ไม้ ประกอบกับที่ตั้งอาคารอยู่ติดกับทะเลจึงมีลมพัดแรง ทำให้ไฟลุกลามอย่างรวดเร็ว

สาเหตุทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง และมีผู้อาศัยในโรงแรมเสียชีวิตจำนวนมาก ทางหนีไฟไม่ได้มาตรฐานอาคารสูง ไม่ติดตั้งระบบหัวกระจายน้ำดับเพลิงอัตโนมัติ ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ไม่ทำงานขณะเกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญในการระงับเหตุ

ความเสียหาย มีผู้เสียชีวิต 91 ราย และอาคารเสียหายทั้งหมด

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2548). การจัดการทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพ ฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น

จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์และสุวรรณา เทพจิต. (2550).

การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพ ฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอิน โด ไชน่า.

พชร สันศักดิ์. (2561). การบริหารทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพ ฯ: สมาคมส่งเสริมคุณธรรม.